

Finanční arbitř

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x

e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.financniarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/21144/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/45/2016

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 13. 1. 2016 na návrh navrhovatele ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Quick Finance s.r.o., IČO 27433412, se sídlem Kotlaska 2414/5a, 180 00 Praha 8 - Libeň, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, spisová značka C 112423, zastoupené na základě plné moci ze dne 3. 12. 2010 Mgr. Janem Vaňkem, advokátem, ev. č. ČAK 12259, se sídlem Karlovo náměstí 28/559, 120 00 Praha 2 (dále jen „Instituce“), a vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci zaplacení částky ve výši 89.358,- Kč, o námitkách Instituce ze dne 11. 10. 2016, evid. č. FA/23606/2016, proti nálezu finančního arbitra ze dne 27. 9. 2016, evid. č. FA/17965/2016, takto:

Námitky instituce, Quick Finance s.r.o., IČO 27433412, se sídlem Kotlaska 2414/5a, 180 00 Praha 8 - Libeň, doručené finančnímu arbitrovi dne 11. 10. 2016, evid. č. FA/23606/2016, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 27. 9. 2016, evid. č. FA/17965/2016, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vrácení peněžních prostředků ve výši rozdílu mezi částkou, kterou Instituci zaplatil při předčasném splacení úvěru, a jistinou úvěru v okamžiku předčasného splacení, na kterou měla Instituce skutečně nárok.

Finanční arbitř v nálezu ze dne 27. 9. 2016, evid. č. FA/17965/2016 (dále jen „Nález“), vyšel ze zjištění, že Navrhovatel společně se svým manželem, ■ (dále jen „Manžel“; společně s Navrhovatelem dále též „Úvěrovaní“) na straně jedné a Instituce na straně druhé uzavřeli dne 23. 9. 2015 smlouvu o úvěru č. 201517 (dále jen „Smlouva o úvěru“) ve smyslu § 2395 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Na základě této smlouvy se Instituce zavázala poskytnout Úvěrovaným účelově vázaný úvěr ve výši 450.000,- Kč na „bydlení – splacení předchozích půjček poskytnutých na financování změny stavby“, s tím, že „pohledávka úvěrujícího (rozuměj Instituce) bude zajištěna zástavním právem

k nemovitostem“. Úvěrovaní se zavázali společně a nerozdílně poskytnuté prostředky ve sjednané době a dohodnutým způsobem vrátit společně s úroky.

Finanční arbitr v rámci zkoumání své příslušnosti zjistil, že se v posuzované věci jedná o spor mezi spotřebitelem a věřitelem nebo zprostředkovatelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování „jiného úvěru, zápujčky, či obdobné finanční služby“ podle § 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi. Ačkoli v době zahájení řízení mohl finanční arbitr rozhodovat spory týkající se pouze spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, v době vydání rozhodnutí již byl finanční arbitr příslušný rovněž k řešení sporů týkajících se jiných úvěrů, tedy i posuzované věci.

Finanční arbitr s ohledem na § 1877 občanského zákoníku dovodil, že Navrhovatel byl sám aktivně legitimován (bez Manžela) podat návrh k finančnímu arbitrovi, resp. se v řízení před finančním arbitrem sám domáhat práv a povinností, která pro Úvěrované jako solidární věřitele ze Smlouvy o úvěru vyplývají z této smlouvy společně a nerozdílně.

Finanční arbitr zjistil, že Úvěrovaní zaplatili Instituci první splátku úvěru ze Smlouvy o úvěru až dne 26. 10. 2015, ačkoli splatnost nastala již 23. 10. 2015 (úhradou ve výši 8.109,- Kč), a zbývající dlužnou částku ze Smlouvy o úvěru zcela splatili dne 30. 11. 2015 plněním ve výši 538.000,- Kč.

Finanční arbitr dovodil, že ujednání čl. V. odst. 5.4. Smlouvy o úvěru, ve kterém se smluvní strany dohodly na ztrátě výhody splátek pro případ nezaplacení jedné ze splátek řádně a včas, není ujednáním o ztrátě výhody splátek ve smyslu § 1931 občanského zákoníku. Dále finanční arbitr vyhodnotil, že toto ujednání podle § 1813 občanského zákoníku zakládá v rozporu s požadavkem přiměřenosti značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, a proto se jedná o nepřiměřené smluvní ujednání ve spotřebitelské smlouvě, ke kterému se podle § 1815 téhož zákona nepřihlíží. Finanční arbitr dovodil, že za takové situace Navrhovatel předčasně splatil Instituci úvěr dne 30. 11. 2015, kdy na jistinu zbývalo doplatit částku 448.641,- Kč a na úrocích 8.075,54 Kč.

Z platby 538.000,- Kč tak představuje částka 81.283,47 Kč majetkový prospěch Instituce získaný plněním bez právního důvodu ve smyslu § 2991 odst. 2 občanského zákoníku, a Instituce proto musí podle § 2991 odst. 1 občanského zákoníku Úvěrovaným tuto částku vydat.

Finanční arbitr uložil Instituci ve výroku I. Nálezu povinnost Navrhovateli zaplatit částku 81.283,47 Kč. Ve zbývající části 8.074,53 Kč návrh Navrhovatele ve výroku II. Nálezu zamítl jako nedůvodný. Jelikož finanční arbitr vyhověl alespoň částečně návrhu Navrhovatele, uložil Instituci ve smyslu § 17a zákona o finančním arbitrovi ve výroku III. Nálezu sankci ve výši 15.000,- Kč.

3. Námítky Instituce proti Nálezu

Instituce nesouhlasí s výroky I. a III. Nálezu finančního arbitra a podává do nich námítky.

Instituce namítá, že finanční arbitr není příslušný k řešení sporu v posuzované věci, neboť pro určení příslušnosti finančního arbitra jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu byly v době zahájení řízení, a proto měl finanční arbitr řízení zastavit. Instituce odkazuje rovněž na ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“). Instituce tvrdí, že zákon o finančním arbitrovi účinný v době zahájení řízení neumožňoval vést řízení v posuzované věci a z přechodných ustanovení zákona č. 378/2015 Sb. vyplývá, že se dříve zahájená řízení dokončí podle zákona o finančním arbitrovi ve znění účinném do 31. 1. 2016. Instituce rovněž rozporuje aplikovatelnost finančním arbitrem citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 29 Cdo 20/2012, pro jeho nepřiléhavost.

Instituce pochybuje o nestrannosti a nezávislosti finančního arbitra v posuzované věci z důvodu, že finanční arbitr v řízení nepostupoval v souladu se zákonem a řízení nezastavil.

Instituce s odkazem na § 714 občanského zákoníku namítá nedostatek aktivní legitimace Navrhovatele na zahájení řízení. V posuzované věci sám Navrhovatel bez Manžela nebo jeho souhlasu, tedy podle názoru Instituce v rozporu se zákonem, podal návrh na zahájení řízení o nároku náležejícího do společného jmění manželů.

Instituce tvrdí, že Nález finančního arbitra je zmatečný a nepřezkoumatelný, neboť předmět sporu, jak ho vymezil finanční arbitr (o zaplacení částky 89.358,- Kč) neodpovídá tomu, čeho se Navrhovatel v řízení domáhá (zaplacení částky 80.000,- Kč).

Instituce odmítá, že by ujednání v části V. odst. 5.4 Smlouvy o úvěru bylo ujednáním, které v rozporu s požadavkem přiměřenosti zakládá značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele, a považuje ho platně sjednané. Veškeré smluvní podmínky si smluvní strany sjednaly individuálně a mohly se rozhodnout, zda chtějí Smlouvu o úvěru uzavřít. Instituce namítá, že Úvěrování dobře věděli, co je obsahem závazku, který uzavírají, jaká jsou jejich práva a povinnosti ze smlouvy vyplývající a s předmětným ujednáním v článku V. odst. 5.4. Smlouvy o úvěru vyslovili souhlas. Instituce trvá na svém závěru, že úvěr ze Smlouvy o úvěru se stal okamžitě splatným z důvodu prodlení Navrhovatele s uhrazením první splátky.

Instituce navrhuje, aby finanční arbitr rozhodnutím o námitkách Nález zrušil a řízení zastavil, případně Nález změnil tak, že zamítne návrh Navrhovatele v celém rozsahu a zruší výrok III., kterým uložil Instituci sankci ve výši 15.000,- Kč.

4. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr ve zbytku podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné. Finanční arbitr proto přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu věcných námitek Instituce (srov. ustanovení § 141 odst. 9 správního řádu).

4.1 Příslušnost finančního arbitra k projednávanému sporu

Řízení před finančním arbitrem bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 378/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon č. 378/2015 Sb.“). Zákon č. 378/2015 Sb. novelizoval s účinností od 1. 2. 2016 rovněž zákon o finančním arbitrovi.

Podle článku V. odst. 1 zákona č. 378/2015 Sb. (*poznámka finančního arbitra – v Nálezu finanční arbitr nedopatřením nesprávně odkázal na zákon o finančním arbitrovi*), upravujícího přechodná ustanovení ke změně zákona o finančním arbitrovi provedené tímto zákonem, platí, že

„[ř]ízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 229/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona“, jinými slovy řízení před finančním arbitrem zahájená přede dnem 1. 2. 2016 se dokončí podle zákona o finančním arbitrovi v novelizovaném znění, tedy mimo jiné v mezích rozšířené působnosti finančního arbitra.

Výjimku z pravidla, že v řízení se postupuje vždy podle aktuálně účinného znění příslušného procesního předpisu, tvoří ve vztahu k zákonu o finančním arbitrovi odstavec 2 článku V. odst. 1 zákona č. 378/2015 Sb., podle kterého se dokončí podle již neúčinného znění zákona o finančním arbitrovi pouze řízení ve věci sporu mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb, tedy sporu, který není sporem v posuzované věci.

Institucí tvrzený režim vyplývá podle článku II. zákona č. 378/2015 Sb. pro jiný zákon, a sice zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, nikoli zákon o finančním arbitrovi. Námitka Instituce ohledně aplikace nesprávného znění zákona o finančním arbitrovi proto není důvodná.

Pokud finanční arbitr v oznámení o zahájení řízení ze dne 22. 1. 2016, evid. č. FA/941/2016, (tedy před nabytím účinnosti zákona č. 378/2015 Sb.) informoval Navrhovatele o své příslušnosti, resp. o tom, jaké spory jsou z jeho příslušnosti vyloučeny, činil tak v souladu s tehdejším zněním zákona a svou poučovací povinností. V oznámení finanční arbitr rovněž Navrhovatele informoval, že s účinností od 1. 2. 2016 se jeho příslušnost rozšíří. Oznámení finančního arbitra Navrhovateli tak bylo zcela legitimní a nemůže nic změnit na tom, že finanční arbitr po 1. 2. 2016 v řízení dál řádně pokračoval a ve věci rozhodl.

Na rozhodnutí o příslušnosti finančního arbitra nemůže mít vliv ani Institucí namítaná nepřiléhavost v Nálezu citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 29 Cdo 20/2012. Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí rozvedl své závěry z rozhodnutí ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1578/2008, přičemž v obou rozhodnutích řešil svou příslušnost ve vztahu k zahraničním osobám. Nicméně, vzhledem k obecně formulovaným závěrům Nejvyššího soudu o věcné příslušnosti není pochyb o tom, že lze uvedené závěry analogicky aplikovat i na otázku příslušnosti finančního arbitra v posuzovaném případě. Finanční arbitr citoval výše uvedené rozhodnutí, aby poukázal na skutečnost, že jím zvolený postup není neobvyklý, nikoli, aby na něm zakládal opodstatněnost nebo zákonnost takového postupu, která jasně sama o sobě vyplývá přímo ze zákona.

Institucí namítaná aplikace § 11 odst. 1 občanského soudního řádu není na místě, když otázku příslušnosti a posuzování podmínek řízení komplexně řeší přímo zákon o finančním arbitrovi. Skutečnost, že finanční arbitr zkoumá podmínky řízení kdykoli v průběhu řízení předpokládá například ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr při hodnocení předmětu sporu postupoval podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeně též podle ustanovení § 50 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 52 správního řádu, která vyžadují, aby finanční arbitr při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, volně hodnotil podklady a pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Jeho povinností je zjišťovat veškeré, byť i stranami sporu nenavržené okolnosti, které by mohly mít podle jeho názoru vliv na zjištění skutkového stavu věci. Jak finanční arbitr výše potvrdil, jeho postup co do posouzení příslušnosti k rozhodování předmětu sporu v posuzované věci byl v správný a v souladu se zákonem. Finanční arbitr není v žádném vztahu k Instituci nebo Navrhovateli. Finanční arbitr rovněž nemá zájem na výsledku sporu mezi Institucí a Navrhovatelem a je vázán povinnostmi stanovenými v ustanovení § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr v tomto ohledu odmítá námitku Instituce, že zpochybnil svojí pozici nestranného a nepodjatého rozhodujícího orgánu tím, že řízení ve věci pro nepřiléhavost nezastavil.

4.2 Aktivní legitimace Navrhovatele k zahájení řízení

Podle ustanovení § 713 odst. 1 občanského zákoníku „[s]oučástí společného jmění užívají, berou z nich plody a užitky, udržují je, nakládají s nimi, hospodaří s nimi a spravují je oba manželé nebo jeden z nich podle dohody“ a podle odst. 2 „[p]ovinnosti a práva spojená se společným jměním nebo jeho součástmi náleží oběma manželům společně a nerozdílně“, přičemž je-li podle § 1877 téhož zákona „dlužník zavázán plnit několika věřitelům oprávněným vůči němu společně a nerozdílně, může kterýkoli z nich žádat celé plnění“.

Ustanovení § 714 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že v záležitostech „týkajících se společného jmění a jeho součástí, které nelze považovat za běžné, právně jednají manželé společně, nebo jedná jeden manžel se souhlasem druhého“, přičemž jedná-li podle odstavce 2 téhož ustanovení „manžel bez souhlasu druhého manžela v případě, kdy souhlasu bylo zapotřebí, může se druhý manžel dovolat neplatnosti takového jednání“.

Ustanovení § 1877 občanského zákoníku upravuje pravidla plnění aktivně solidárním věřitelům, kterými jsou jak na základě synallagmatické povahy Smlouvy o úvěru, tak ve smyslu § 713 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, i Úvěrovaní. Navrhovatel tak jako společně a nerozdílně oprávněnému věřiteli (jak ze Smlouvy o úvěru, tak z titulu společného jmění manželů) svědčí v souladu s § 1877 občanského zákoníku právo domáhat se vůči Instituci práva na vydání bezdůvodného obohacení, resp. podat návrh u finančního arbitra samostatně.

K aktivní procesní legitimaci, resp. právu pouze jednoho z manželů podat žalobu k vymožení nároku spadajícího do společného jmění manželů se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 28 Cdo 555/2002, ve kterém uvedl, že „[p]rávo domáhat se ochrany předmětu spoluvlastnictví vůči neoprávněným zásahům ze strany třetích osob náleží spoluvlastníkům společně, ale zároveň i každému z nich samostatně, aniž by k tomu bylo souhlasu druhého spoluvlastníka zapotřebí. Protože každý ze spoluvlastníků musí mít možnost dovolat se ochrany, je proto rovněž i legitimován k podání žaloby o vydání neoprávněně zadržované věci (o vyklizení nemovitosti). U společného jmění manželů (subjektů práv a povinností ke společnému jmění manželů) je tomu tak proto, že každému ze spoluvlastníků náleží právo k celé věci, omezené jen stejným právem druhého spoluvlastníka; jestliže se bezpodílový spoluvlastník domáhá ochrany vlastnického práva k věci v SJM, nijak tím druhého spoluvlastníka neomezuje, naopak brání společný majetek proti zásahům třetích osob“. Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně na tyto své závěry odkázal například ve svém rozhodnutí ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 33 Cdo 1129/2009, rozhodnutí ze dne 21. 12. 2009, sp. zn. 30 Cdo 3745/2009, nebo rozhodnutí ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 22 Cdo 2243/2006.

Institucí namítané ustanovení § 714 odst. 1 občanského zákoníku tento postup nevylučuje, naopak připouští jednání pouze jednoho z manželů i v případě nikoli běžných záležitostí týkajících se společného jmění manželů. Odstavec druhý téhož ustanovení pak předpokládá platnost takového jednání i bez souhlasu druhého Manžela, pokud se neplatnosti (relativní) druhý z manželů nedovolá. V řízení nebylo prokázáno, že by se Manžel neplatnosti jakéhokoli jednání Navrhovatele vůči Instituci dovolal. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 24. 1. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2293/2011, podle kterého pokud „příslušný úkon, jenž přesahuje běžnou záležitost, učinil pouze jeden z manželů, může druhý z nich svůj souhlas s takovým úkonem vyjádřit písemně, ústně, popřípadě též konkludentně, a to i dodatečně (až po uzavření smlouvy); bez jeho souhlasu je příslušný právní úkon neplatný, jen jestliže se druhý manžel této neplatnosti dovolá“.

Finanční arbitr tak setrvává na svém právním závěru, že Navrhovatel byl aktivně legitimovaný podat návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem ve věci společných a nerozdílných nároků Úvěrovaných jako aktivních solidárních věřitelů Instituce.

4.3 Námitka zmatečnosti a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí

Finanční arbitr při vymezení předmětu sporu, resp. zhodnocení, čeho se Navrhovatel v řízení domáhá, vycházel z Navrhovatelem uvedených tvrzení v návrhu na zahájení řízení ze dne 13. 1. 2016, evid. č. FA/812/2016, jako celku, nikoli jen z toho, co Navrhovatel uvedl v části 6. návrhu „*Požadavek navrhovatele – označení čeho se navrhovatel domáhá*“. V souladu s § 37 odst. 1 správního řádu finanční arbitr posuzuje návrh na zahájení řízení shodně jako jakékoli jiné podání podle jeho skutečného obsahu. Opačný přístup by vedl k přílišnému formalismu a nebyl by v souladu se zákonem.

Z návrhu na zahájení řízení, jakož i z dalších vyjádření Navrhovatele před vydáním Nálezu vyplývá, že Navrhovatel se v řízení domáhá vrácení bezdůvodného obohacení, jako rozdílu mezi částkou, kterou v rámci předčasného splacení Instituci uhradil (z předložených podkladů vyplývá částka 538.000,- Kč) a výši dlužné jistiny ke dni předčasného splacení úvěru ze Smlouvy o úvěru (448.642,- Kč).

Výše uvedenému odpovídá i skutečnost, že Navrhovatel v části 6. Návrhu uvedl, že žádá po Instituci vrácení „*asi 80 000 Kč*“, tedy požadovanou částku jednoznačně nevyčíslil, avšak právně i skutkově popsal, co požadovaný nárok představuje a z čeho se může vypočítat. Nesprávné je tudíž tvrzení Instituce o zmatečnosti a nepřezkoumatelnosti Nálezu z důvodu, že Navrhovatel se v posuzované věci domáhal částky cca 80.000,- Kč a finanční arbitr rozhodoval o již přesně vyčíslené částce 89.358,- Kč.

Postupu finančního arbitra svědčí i závěr Ústavního soudu České republiky v rozhodnutí ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. II. ÚS 3137/09, že „*[p]latí obecné pravidlo, že soud musí z hlediska obsahového petit plně vyčerpat a nesmí jej překročit. Přitom musí přihlížet jak k druhu žaloby, tak k druhu řízení, dále i k povaze práva a právního odvětví a k odborné terminologii. V tomto smyslu je třeba vykládat aplikaci dispoziční zásady o zákazu překročení, resp. povinnosti vyčerpání petitu. Soud ale není otrocky, tj. do nejmenšího detailu vázán žalobou, resp. petitem. Dispoziční zásada velí, že nesmí překročit návrh a musí jej vyčerpat, avšak ve vztahu k jeho podstatě. Účelem civilního procesu je řešit spory a přinášet spravedlnost. V tomto ohledu soud není, pokud jde o nepodstatné věci petitu, ani ve sporném řízení omezován ve své manuální povinnosti. Požadavek zákonodárce vyjádřený v ustanovení [§ 79 odst. 1](#) o. s. ř., že ze žaloby musí být patrné, čeho se žalobce domáhá, nedává základ pro přísně formalistické pojetí petitu žaloby, tak jak ho v průběhu řízení zaujímal obecné soudy*“. V souladu s citovaným rozhodnutím finanční arbitr vyčerpal, nikoli překročil, rozsah předmětu sporu vymezený Navrhovatelem.

Nad to, finanční arbitr může v rámci rozhodnutí ve věci v souladu s § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi přiznat Navrhovateli nárok vyplývající ze zákona nad rámec návrhu Navrhovatele, tedy více, než požadoval.

4.4 Platnost ujednání o zesplatnění úvěru podle čl. V odst. 5.4. Smlouvy o úvěru

Instituce své tvrzení, že ujednání o zesplatnění úvěru v části V. odst. 5.4. Smlouvy o úvěru není ujednáním, které zakládá v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele (§ 1813 občanského zákoníku), odůvodňuje tím, že poskytuje úvěry pouze příležitostně a každé smluvní ujednání s Úvěrovanými před uzavřením Smlouvy o úvěru konzultovala. Úvěrovaní podle Instituce věděli, k čemu se zavazují a s ujednáním v části V. odst. 5.4. Smlouvy o úvěru vyslovili souhlas.

Institucí tvrzený způsob sjednání Smlouvy o úvěru nemůže mít vliv na právní posouzení finančního arbitra o neplatnosti posuzovaného ujednání, byť by odpovídal realitě. Kritériu přiměřenosti v § 1813 občanského zákoníku musí odpovídat smluvní ujednání bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o ujednání sjednané individuálně či nikoli (autoritativně jednou ze

smluvních stran). Instituce jako podnikatel (profesionál) poskytující úvěry je povinna ve vztahu ke spotřebitelům nastavit takové podmínky poskytnutí úvěru, které budou v souladu se zákonem, včetně ustanovení § 1810 a násl. občanského zákoníku zohledňujících specifika smluv uzavíraných se spotřebitelem.

Instituce dále v námitkách pouze opakuje svá tvrzení co do obsahu Smlouvy o úvěru a jednotlivých okolností jejího uzavření, které uvedla ve vyjádření ze dne 29. 3. 2016, evid. č. FA/5467/2016. Finanční arbitr je zohlednil nebo se s nimi vypořádal již v Nálezu, jejich opakování v námitkách bez dalšího proto nemůže nic změnit na posouzení věci.

Finanční arbitr tak setrvává na svém právním závěru, že ujednání čl. V. odst. 5. 4. Smlouvy o úvěru zakládá v rozporu s požadavkem přiměřenosti značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, když Navrhovatele velmi tvrdě sankcionuje za nezaplacení byť jedné splátky již první den jeho prodlení, a to aniž by měl Navrhovatel možnost své pochybení jakkoli napravit, anebo v případě děletrvajících platební neschopnosti možnost s Institucí o řešení situace dále jednat.

Jelikož Navrhovatel oprávněnost nároku vyplývajícího pro Instituci z tohoto ujednání v řízení před finančním arbitrem naopak rozporuje (nikoli, že by se tohoto ustanovení dovolával), finanční arbitr správně v Nálezu dospěl k závěru, že k tomuto ujednání v souladu s § 1815 občanského zákoníku nebude při rozhodování o předmětu sporu přihlížet.

Finanční arbitr uzavírá, že setrvává na svém závěru vysloveném v Nálezu o neplatnosti ujednání v části V. odst. 5.4. Smlouvy o úvěru. Jelikož Smlouva o úvěru neobsahovala platné ujednání o zesplatnění závazku, plnění Úvěrujících ze dne 30. 11. 2015 ve výši 538.000,- Kč bylo svou povahou předčasné splacení úvěru ze Smlouvy o úvěru ve smyslu § 2399 odst. 2 občanského zákoníku, v rámci kterého Instituci vznikl nárok na úroky z úvěru pouze za dobu, po kterou Úvěrovaní disponovali poskytnout jistinou. Z provedeného výpočtu, který Instituce nijak nerozporovala, vyplývá, že Úvěrovaní předčasným splacením (ve výši 538.000,- Kč) v částce 448.641,- Kč doplatili jistinu, v částce 8.075,53 Kč uhradili zbývající úroky z úvěru za období od 24. 10. 2015 do 30. 11. 2015. Zbývá částka 81.283,47 Kč představuje bezdůvodné obohacení vzniklé bez právního důvodu ve smyslu § 2991 odst. 2 občanského zákoníku, které je Instituce povinna Navrhovateli vydat.

5. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr neshledal, že by ve věci rozhodl věcně nesprávně z důvodů, jak namítala Instituce, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, byly v rozporu s právními předpisy. Finanční arbitr proto námitky Instituce zamítl a Nález potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručení nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*ve případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabyvá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 2. 12. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitř